

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Egészévre . . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

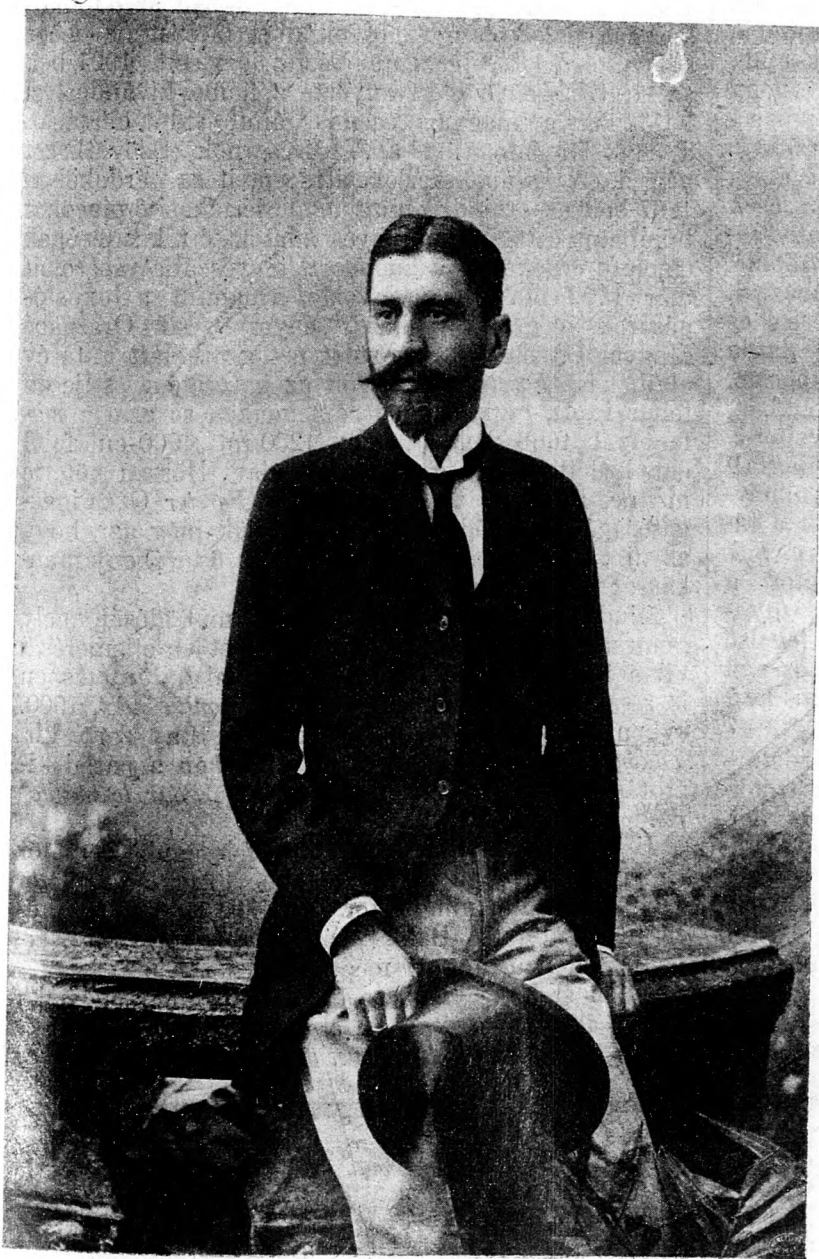
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Forster Géza nyugalomba vonult.

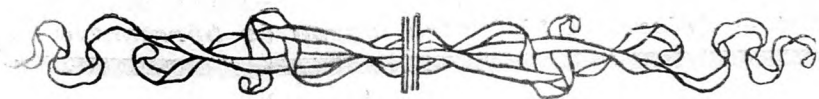

Forster Géza.

Egy derék gazdavezér vonult vissza a napokban a gazdasági országos mozgalmak éléről. Forster Géza, az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója lemondott e nagytekintélyű állásáról. Bucsuszavában ő maga mondja, hogy: „A betegség, amely súlyosan és tartósan reám tört, kiütötte kezemből nemcsak az eke szarvát, de az író tollat is és még azt se engedte meg, hogy előszóval bucsuzzam az azokkal, akikkel 16 évig együtt munkálkodtam.“

A bucsuzó gazdavezér, ki már egy éve van ágyhoz kötve, a magyar gazdálkodók igaz szeretetét bírja. Egy éve, hogy az ország minden megyéjéből tudakozódnak Forster Géza hogyléte felől. Egy esztendeje, hogy szomorú, lesújtó választ adunk az érdeklődőknek. Dehogyan tudott volna visszavonulni az, aki 16 évig vitte a gazdák lobogóját, dehogyan tudott volna tétlenül ülni az, aki még betegen is azt írja bucsuszavában, hogy *sajnos, a további harcban én már nem vehetek részt, néma szemlélővé tett a kór, mely ágyba szegezett.*

Midőn e jeles gazdavezér visszavonulásáról írunk, illő, hogy megemlékezzünk nagyarányú munkásságáról is.

Életrajzi adatai.

Forster Géza 1850. évben született Szent-Tamásan Esztergommegyében. Atyja Forster János Scitovszky János esztergomi hercegprimás nagyhírű jószágigazgatója volt és Géza fia tőle örökölte a mezőgazdaság iránt való előszeretettel, minek folytán középiskoláinak elvégzése után előbb a keszthelyi felsőbb gazdasági tanintézetet végezte el, majd az abban az időben oly híres bajor-orvosi hohenheimi gazdasági intézet hallgatója volt. Gazdasági tanulmányai elvégzése után az esztergomi hercegprimási uradalomban gazdasági állást vállalt és atyja halála után a jószágigazgató oldalán az óriási uradalmak igazgatásának és kezelésének minden titkába beavatást nyert. A gazdasági pályát azonban nem választotta életcéljául, hanem csak gyakorlati iskolának használta, hogy önálló gazdasági pályára kellőképpen előkészüljön, mert amidőn atyja megvásárolta számára Komárommegyében Ács szomszédságában a ezen az időben mintegy 1000 holdas birtokot, gazdasági állásáról leköszönve egészen a maga birtokának élt.

A csonkóháti birtokot minden felszerelés, minden gazdasági épület nélkül és teljesen kizsárolt, elhanyagolt állapotban vette át. Széles tere nyílt, hogy gazdasági tanulmányait és bőséges gyakorlati tapasztalatát a fiatal gazda értékesítse. Valóságos szenvedélyvel fogott hozzá gazdaságának felszereléséhez, üzemének megalapításához, a szükséges építkezések és talajjavítások végrehajtásához és rövid idő alatt a sovány homokbirtokot a Dunántul egyik minta középbirtokká alakította át, melyen kényelmes lakóházzal, célszerű épületekkel, szép parkkal, gyümölcsösökkel és szőlőteleppel bíró telepet létesített. A fiatal gazda egyik legfőbb termelési ágát a tejgazdaság képezte, melynek terményeit előbb a győri tejesarnokban, később a közeli Komárom város piacán értékesítette. Egyike volt az elsőnek, akik külföldről importált anyagból szimmenthali tenyésztet állítottak föl, amelynek szarmazékait mint kiváló tenyészanyagot a kiállításokon többször kiüntették és az ország gazdái előszeretettel vásárolták. Nagy gondot fordított a gazdák által teljesen elhanyagolt kertészet és gyümölcsösök fölkarolására. Így ő egyike volt a legelső gazdáknak, akik a spárgát francia módszer szerint hazánkban nagyobb kiterjedésben termesztetni kezdték.

Mint gazdálkodó földbirtokos megyéje gazdasági életében élénk részt vett. A győri tejesarnokszövetkezet létesítésében nagy része volt. Komáromban egy fogyasztási és értékesítési szövetkezet alapításában működött közre, sőt azt egy ideig vezette is. A magyar földhitelintézet komárommegyei választmányának elnöki tisztét viselte. Ezekon kívül pedig a vármegye közigazgatási és politikai életében is előkelő szerepet vitt.

Midőn az OMGE.-nél az 1891. évi zavaros helyzet beállott, az igazgató-választmány bizalma feléje fordult

és őt hívták meg az OMGE. igazgatójának. Ezen idő alatt működése az ország gazdaközönségének színe előtt folyt le.

Tevékenységében főként az értékesítési gazdasági szervezetek létesítése képezte legközvetlenebb és legnagyobb előszeretettel folytatott, működését. Az ő kiváló gyakorlati érzéke fölszerte azt, hogy a gazda boldogulása a szakértelennel vezetett gazdálkodás által létrehozott nagy terméseken kívül főleg az értékesítéstől függ és ezért igyekezett a gazdák számára oly intézmények szervezésére, melyek az értékesítést jobbra és biztosabbá tegyék. 1891-ben az ő közreműködésével jött létre a „Magyar Gazdak Hadsereg Ellátó Szövekezet”, amelyet már 1892-ben az általános működési körrel bíró „Magyar Mezőgazdak Szövetkezeté”-vé alakított át. 1895-ben az ő javaslatára és szervezésével jött létre a „Magyar Gazdak Vásárcsarnok Ellátó Szövekezet”, melyet 1902-ig mint ügyvezető alelnök személyesen vezetett. Az 1896-ban létesült „Hangya” fogyasztási és értékesítési szövetkezet, valamint az 1899-ben alakult „Gazdak Biztosító Szövetkezeté”-nek létrejöttében az ő működésének nagy része van s mindkét intézetnél egész a legutolsó időig igazgatói tisztet is viselt. 1901-ben az OMGE.-ben ő indítványozta a fiemei kivándorlási hajóknak a magyar gazdák által való ellátását, amely feladatot ma a Vásárcsarnok Szövetkezet végzi. A gyümölcsértékesítés javítása érdekében 1897-ben az oroszországi gyümölcsértékesítő piacokat tanulmányoztatta. A tenyészállatok értékesítésének emelése érdekében a budapesti tenyészállatvásárokat már 1892 óta újra szervezte, valamint a luxuslővások megtartását kezdeményezte. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület pedig az alatt a 15 év alatt, míg Forster Géza volt az igazgatója, teljesen felvirágzott, tagjainak létszámemelkedése erre a legmegfoghatóbb példa, mely 1200-ról 4000-en felül emelkedett az ő igazgatósága alatt. Hosszu kötetlen menne, ha mindazt leírni, amik Forster Géza igazgatóságához fűződnek, de fölemlítjük még azt, hogy az új „Köztelek” székház szintén az ő tevékeny munkássága folytán épülhetett föl.

Mindenki ismeri és látta az ő működését, mely nemcsak a gazdaközönség tiszteltetését és elismerését vívta ki, hanem több-zörös fejedelmi kitüntetésben is részesült. 1901-ben kapta a *vaskorona-rendet*, 1900. évben a szegedi kiállítás alkalmával a szerb kir. *Takowa-rend* III. osztályát és 1901-ben a párisi kiállítás alkalmával pedig a francia „*Pour le mérite*” rend tisztí jelményét.

Forster Géza 1884-ben vette feleségül Dömötör Emmát, akivel a legboldogabb házassági életet folytatják s aki mindenkor és minden dolgában hűséges segítő társa. Boldog házasságukat az Egyszerűekkel nem áldotta meg.

Es most befejezésül az ő bucsuszavából idézünk: „Midőn azon százak és ezrektől, akikkel szerencsés voltam együtt működni, bucsút veszek, engedjék meg

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

remélnem, hogy ha még a végzet megengedné, hogy újból a küzdők közé állhatok, szívesen visszafogadnak önzetlen munkámba.

Erre a küzdő magyar gazdák serege csak azt válaszolta, amit bármely is az ügyért küzdő sereg válaszolna, hogy régi vezérünket, kipróbált zászlóvivőnket mindenkor örömmel látnók a csatasorunk élén! p.

A tanítókért.

(H. A.) Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter politikai multjához hűséges marad a bársonyszékben is. Az országgyűlés pénzügyi bizottságától nem kevesebb, mint hat millió korona megszavazását kérte arra a célra, hogy a népnevelőknek, a magyar tanítóknak fizetését rendezhesse. Mert úgy áll a dolog, hogy még ma is nagyon sok vidéken az országnak, kiváltképpen a felekezeti iskolákban a tanítók fizetése oly kevés, hogy — a példaszó szerint — éhenhaláshoz is kevés.

Mert az a munka, amelyet a magyar néptanítók a nemzeti közművelődés szolgálatában kifejtnek, megérdemli azt, hogy a törvényhozás e munka teljesítéséért legalább gondtalan megélhetést biztosítson nekik. Annál is inkább megérdemlik a tanítók a parlament gondoskodását, mert nemcsak a jövő nemzedéknek, de magának a népnek is igazi atyja, tanácsadója, a társadalom munkájából is kiveszi a részét. Hiszen népkörök, olvasóköri, szövetkezetek, jótékony-célú intézmények élén kint a vidéken rendszerint a lelkész és tanító áll és ezek a társadalmi intézmények számos munkát vesznek le az állam vállairól.

Örömmel fogadhatja tehát a magyar tanítókar Apponyi közoktatásügyi miniszter kezdőlépéseit, mert hiszen Apponyi nem akar itt megállni, mert amint a pénzügyi bizottságban kifejtette, a magyar néptanító sorsát biztosítani kívánja.

Helyeseljük, hogy végre a magyar tanítókar tudatára ébredvén elhagyatottságának és magára maradottságának, országszerte szervezkedik, szövetkezik, hogy óhajításait, kívánalmait és követelményeit megvalósíthassa.

A magyar tanítók tudják legjobban, hogy a szövetkezésben mily erő lakozik, hiszen az az óriási szövetkezeti hálózat, mely Károlyi Sandor gróf és lelkes munkatársainak kezdeményezésére ma már az országnak ugyszólván minden részére kiterjed, voltaképpen a tanítók és lelkészek vezetése és irányítása alatt áll.

Példát vehetnek a szociálistáktól tanítóink is; a szociálisták is csak a szervezkedéssel érték el azt a sikert, amit eddig elérhettek. Hassa át az összetartozandóság érzete a magyar tanítókat s végezze hazafias, kulturális munkáját továbbra is s akkor a nemzet törvényhozása bizonyára nem fog a jövőben sem elzárkózni az elől, hogy a nemzet napszámosságainak megélhetését biztosítsa.

Apponyi hazafias elhatározását mérlegelvén, eszünkbe jut a német államférfiú mondása, aki egyizben azt mondá: hogy a német iskolamesterek verték meg Franciaországot. Annyit jelent ez magyarán, hogy a német tanítótestület nevelt honának derék és bátor harcosokat.

A nemzeti ideálokért 3 évtized óta küzdő Apponyi szeme előtt ez lebegett bizonyára, midőn a magyar tanítókar érdekében ily döntő, elhatározó lépésre szánta el magát.

Üdvözljük a magyar kultúra fenekölt apostolát, Apponyi Albert grófot.

Az ország dolga.

Említettük a mult héten, hogy a pénzügyi bizottság a földművelésügyi miniszterium költségvetését letárgyalta.

A képviselőházban az iparpártolási törvényjavaslatot tárgyalták. Az iparfejlesztés kérdése tudvalevőleg a tulipánmozgalom révén került erősen felszínre. Tartalmas vita fejlődött ki a törvényjavaslat egyes szakaszainál, s meglátszott a törvényhozó testület ezen törvényhozó üésein, hogy mennyi maradandó munkát végezhetne, ha oly lelkesedéssel karolná fel az ország dolgait, mint az iparfejlesztést. Az igazságügyi tárca költségvetését is letárgyalta a pénzügyi bizottság ezen a héten, a honatyák megállapították, hogy egy új igazságügyi politika nyilvánul meg a közel jövőben, a bírói szervezetet végleg megállapítják, fizet suket megj vitják.

A ház munkásügyi bizottsága is ülést tartott s letárgyalta az ipari, gyári és kereskedelmi alkalmazottak betegség- és balesetbiztosításáról szóló törvényjavaslatot. — Megkezdték a tengeri szabadhajózásról szóló törvényjavaslat tárgyalását is, a Görögországgal kötendő szerződést, sőt a közös ügyi kiadásokhoz való hozzájárulás arányára nézve is tudomásul vették Ő Felsége döntését, hogy a kvótakules egy évre marad tovább a régiben.

Legérdekesebb tanácskozás volt a pénzügyi bizottságban e héten az, amit a közoktatásügyi tárca költségvetésénél folytattak. Apponyi miniszter kijelentette, hogy törekszik a népiskolai oktatást teljesen európai színvonalra emelni és ezzel a tanítók sorsát is — dacára az anyagi erők aránytalan voltának — a nyuati államok tanítóinak sorsával lehetőleg egyenlővé tenni.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb arakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak letesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Polgármesterek nagygyűlése.

Kongresszusra gyűltek össze múlt héten Budapesten a rendezett tanácsú városok polgármesterei és kiküldött képviselői. A kongresszusnak az a célja, hogy tárgyalás alá vegyék azt a beadványt, amely a rendezett tanácsú városok sérelmeinek orvoslása, anyagi helyzetének javítása s különösen önálló városi törvény érdekében készült.

A tanácskozáson jelen volt a belügyminiszter képviselőjében Némethy Károly miniszteri tanácsos, aki megismertette a kongresszus tagjait a belügyi kormány álláspontjával, amelyet lelkes eljenzéssel vettek tudomásul. Kijelentette a belügyminiszter képviselője, hogy a modern haladás a városok ügyének rendezését is sürgősen kívánja. Ma már nem elégedhetnek meg a városok jelentőségének pusztán irázisszerű hangsúlyozásával, ma már itt az ideje, hogy meg is valósuljanak a városok ügyeit előrevivő reformok. Nagy kulturális érdekek fűződnek ezekhez a reformokhoz s valóban örvendetes, hogy a belügyminiszter képviselőjének kijelentése szerint kormányzati, társadalmi, továbbá kormányhatósági és törvényhozási uton mielőbb hozzá is fognak a városok érdekében való reális biztosítékok megteremtéséhez.

A tanácskozás még tart. Az eredményről jövő számunkban számolunk be.

Krizantemum-kiállítás.

Szép és érdekes kiállítás nyílt meg múlt héten a régi tőzsdeépület nagytermében: az Országos Magyar Kertészeti Egyesület krizantemum-kiállítása. Száz meg száz remek virágfajta díszítette a tágas helyiséget, a melyben a megnyitás alkalmából megjelentek Emich Gusztáv udvari tanácsos, Matlekovics Sándor titkos tanácsos, Petz Armin udvari műkertész, Ilzemann Keresztély fővárosi kertigazgató, Mihálovics Béla ügyész, Kardos Árpád titkár, rudinai Molnár István miniszteri tanácsos, Angyal Dezső kertészeti tanintézeti igazgató, Kodolányi Antal királyi tanácsos és mások. Darányi Ignác földműv. miniszter titkára kíséretében délelőtt tízenegy órakor érkezett a kiállítás megnyitására. A minisztert a rendező bizottság nevében Emich Gusztáv üdvözölte. A miniszter a következő rövid beszéddel válaszolt:

— Méltóságos Elnök Ur! Tisztelt Uram! Fölötte örvendek ama tapasztalatnak, hogy a virágkultúra iránt való érzék nemcsak a székesfővárosban, hanem az egész országban jelentékenyen emelkedett és ez nemcsak jelentékeny tény, de megokolja, hogy a virágkultúra terén elébbre visszük magunkat és nagyobb mértékben tudjuk fedezni a szükségletet. Gratulálok méltóságodnak és az egyesületnek, hogy annyira haladtunk, hogy egy virágfajból is képesek vagyunk egy kis kiállítást rendezni. Kívánom, hogy ezen az uton haladjunk tovább a kertészet terén.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A „Hangya” nagygyűlése.

A *Hangya* kötelékébe tartozó fogyasztó és értékesítő szövetkezetek november 8-án a „Köztelek”-en Pallavicini Ede örgróf elnöklete alatt tartották meg nagygyűlésüket, a lehető legnagyobb érdeklődés mellett.

Az elnöki megnyitó beszéd, mely főként Károlyi Sándor gróf emlékének volt szentelve, a kegyeletnek és őszinte szeretetnek megnyilvánulása volt. Reámutatott ezután arra, hogy a szövetkezeti munkálkodást ma már megkönnyíti az új alkotmányos kormány jóakaratu magatartása. A nemzeti közvélemény mindinkább érzi a magyar társadalom szervezkedésének szükségességét, sőt az ellenséges táborból is hallani elvéte felszólalásokat, melyek a szövetkezeti mozgalom jogos voltát elismerik. Törekvéseink — mondá beszéde végén — a *Hangya* törekvései nem a visszafejlődés, nem a faj- és osztálygyűlölet jegyében haladnak, hanem csak követjük Krisztus tanítását: „szerezd felebarátodat, mint tenmagadat”, midőn falusi népünk részére fogyasztási szükségleteinek beszerzését intézményesen szervezzük.

Az élénk tetszésnyilvánításokkal kísért beszéd után Bernát István országos képviselő, a Magyar Gazdaszövetség igazga ója mondott emlékbeszédet a magyar szövetkezeti ügy halottjáról, Károlyi Sándor grófról. A szónok úgy állította a hallgatóság elé a megboldogultat, mint a nem lankadó munka emberét, akinek legfőbb életcélja volt áthidalni azt a szakadékot, mely a magyart a modern élet feladataitól elválasztja, megadni a sikernek, az emelkedésnek a kulcsát, feléleszteni benne az önmagába vetett bizalmat s a régi nagysághoz méltó és biztató jövőt eljé tárva, serkenteni nemes és dicső tettekre, a melyektől a hosszú és nem mindig önkéntes téltenség idején elszakított s. ujjáteremteni, kifejtve nemes tulajdonságait.

A nagyhatású emlékbeszédet a napirend többi pontja követte. Károlyi Mihály gróf indítványát, amely szerint a szövetkezetek a vásárlási visszatérítésben ne csupán a tagokat, hanem valamennyi vevőt részesítsék, többek hozzá szólása után elfogadták. Dömötör László ügyvéd, a *Hangya* központ ügyésze, azt a furesa és szégyenletes dolgot tette szó tárgyává, hogy a kereskedelmi és iparkamarák elfogadják a fogyasztó szövetkezetektől a tizedjüket és e mellett a legféltelenebb támadásban részesítik ezeket az alakulatokat. Elhatározták, hogy az állapot megszün-

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám

Borértékesítő-osztályt

szervezett, mely a bortermelő gazdaközönség szolgálatára áll.

— Kiterjedt összeköttetések a bel- és külföldi vevőkkel. —

Hüen mintázott ajánlatok kéretnek.

A király ajándékai. Ottó főherceg koporsóját — az elhunyt utolsó akaratához képest — az 1. uhlánus ezred és a soproni 9. huszárezred altisztjei vitték. A soproni kilences huszárok hat őrmestere, Pingiezer, Takács, Erdélyi, Farkas, Erlinger és Czencz Bécsbe utazott Ottó főherceg temetésére. A koporsót vivő daliás őrmesterek magukra vonták a király figyelmét, aki tudtukra adatta legfelsőbb megelégedését s mindegyiküknek pompás kivitelű aranyórát ajándékozott. A király ajándékai vasárnap érkeztek meg Sopronba. Délután négy órakor az ezred teljes diszben kivonult, élén a hat kitüntetett őrmesterrel, Korda ezredes rövid lelkesítő beszédet tartva, átnyújtotta az őrmestereknek a kitüntető ajándékokat, azután az egész ezred elvonult a hat őrmester előtt.

Elevenen eltemetve. Karánsebessel szomszédos Bánya községben nagy szerencsétlenség történt. A gyönyörű időben a község néhány lakosa a hegy tövében gombát szedett, amidőn hirtelen egy sziktómb levált és a gombakeresők közül ötöt maga alá temetett. Dacára a rögtöni segélynek, már nem sikerült a szerencsétlenül járt embereket az életnek megmenteni. Mind az öt szörnyet halt.

Velence patkányai. Velence városában napok óta dühöngő sirocco következtében a laguna vize fölemelkedett s az egész gyönyörű szigetvárost elöntötte. A váratlan özönvíz szokatlan és olykor mulatságos jeleneteknek lett okozója. A vidám velenceiek általán véve mulatságos feléről fogták fel a dolgot és tréfát űztek a veszedelemből. Legnagyobb bajt a csatornák 1 kőinak, a patkányoknak okozott az özönvíz. A derék négylábuak rajokban menekültek a csatornanyílásokból szárazabb vidékekre. Csak egy feketélettek Velence keskeny utcái a patkányoktól, amelyek ész nélkül menekültek a szélrózsa minden irányára felé. Persze az utca gyerekei sem hagyták kiaknázatlan a gyönyörű alkalmat és csakhamar olyan patkányüldözés kezdődött az utcákon, amikhez mozgalmasságra semmi róka-hajtóvadászat sem fogható. A szerencsétlen állatok a házak belsejében kerestek menekvést. De abban a nyomban talpon teremték Velence összes macskái és az üldözők szerepét most már ők váltották. Annyi patkányvér nem igen festette még meg a laguna zöld vizét, mint azon az emlékezetes özönvízi napon.

Ezer halász pusztulása. Vladivostokból táviratozzák, hogy az odaérkezett jelentések szerint, a nyílt tengeren a napokban óriási vihar dühöngött, melynek következtében ezer japán halász pusztult el Mesinasziget közelében.

Elégtétel egy magyar alattvalónak. Deák Bélát, a Magyar Folyam- és Tengerhajós Részvénytársaság rahovói képviselőjét az ottani hatóság közegei súlyosan megsértették. Az esetnek diplomáciai beavatkozás lett a következménye s Putnik dr., a widini osztrák-magyar konzul közbenjárására Deák teljes elégtételt kapott a bolgár kormánytól. A bűnös közegeket elcsapták, sőt még a rahovói alprefektust is büntetésből áthelyezték. Deák Putnik konzulhoz köszönő

levelet intézett s el kell ismerni, hogy Bulgária kormánya és hatósági közegei ez alkalommal oly korrektül és előzékenyen jártak el, hogy a többi Balkán-államok mintát vehetnének róluk.

Rejtélyes haláleset a havasok közt Déváról jön a hír, hogy Merisor község határában, a Bjeaulu-Bobi nevű havason portyázó csendőrök egy uri ruhába öltözött férfi holttestére találtak. A holttest oszlásnak volt indulva, fején hatalmas tejszétől eredő ütés mutatkozik. Pénzt vagy értéktárgyat nem találtak nála. Minden valószínűség szerint rablógyilkosság esete torog fenn. A hulla lábait farkasok leették. A vizsgálatot megindították. Valószínűnek látszik, hogy a havason járó sajtakereskedők közül való, akik ősz idején a pásztorokat felkeresik és tőlük a turót összevásárolják. Ugy látszik, hogy a szerencsétlen embert utjában megölték és kirabolták.

A tréfa vége. Aradon Jerhóf Péter tisztiszolga gazdája fegyverét tisztogatta. A kissé kótyagos szolga tréfálkozni kezdett a hadnagy szobalányával, ráfogta a fegyvert s dévajkódva mondta:

— Lelőlek, ha nem szeretsz!

A könnyelmű tréfának szomorú következménye lett; a fegyver elsült s a leány holtan rogyott össze. A gondatlan katonát letartóztatták.

Kirabolt vonat. Mult héten a varsó-bécsi vasút postavonata ellen mintegy 90 kilométernyire Varsótól, Rogov állomáson bombamerényietet követtek el. A sebesültek között kilelve altiszt, egy postahivatalnok és számos utas van. Szemtanuk elbeszélése szerint a vonat beérkezésekor a roganó pályaudvaron lelőttek egy csendőrt. A Mauser-fegyverekkel felfegyverzett rablók, akik vörös lobogót hordtak magukkal, megtámadták azt a kocsit, amelyben a katonai őrség volt és három bombát dobtak közéjük. Tizenhét katona közül kilenc megsebesült. Hét eltűnt, egy katona holttestét megtalálták. A vasuti kocsit elégett. A rablók azután megtámadták a postakocsit. A postahivatalnok ellent akart állani, a rablók azonban súlyosan megsebesítették. Azután mintegy husz percig keresték a csomagok között és tetemes összegeket raboltak, amelyeket a granicai vámbivatal adott fel. A rablók azután az erdőbe menekültek. A banda mintegy száz emberből állott. A rablott összeg nagyságát még nem sikerült megállapítani.

Huszonegyezer kardvágás egy nap alatt. Szegedről írják, hogy Vargyas főhadnagy, az ottani honvédszázrezrednek hirneves lovasa, fogadott tisztársaival, hogy huszonegy óra alatt huszonegyezer kardvágást (moulinét) csinál. A faradságos munkát szombatról vasárnapra forduló éjjel 1 órakor kezdte meg és vasárnap délután fél 5 órakor már megtette a 24 ezer kardvágást, ráadásul pedig még ezerszer megforgatta a nehéz lovassági kardot. Vargyas főhadnagy ezzel a bravurral világrekordot ért el.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESÍT huszféleket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetséget tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Roosevelt a néger ellen. Washingtonból jelentik, hogy Rooseveltt elnök a 25-ik ezred néger zászlóalját feloszlatta. azért, mert vonakodtak az 1905 augusztus 13-iki texasi fölkelés részeseit elárulni. E nyben megtiltotta az elnök, hogy azok a néger, akik a hadseregnél vagy flottánál valami polgári állást töltenek be, ezentul fegyvert viseljenek.

Ereklye a Rákóczi-korból. Boncodföldi Lukács Bódog Jasziban lakó gyáros, hazánkfia, érdekes Rákóczi-korabeli kardot ajándékozott a keszthelyi balatoni muzeumnak. Lukács ugyanis az oroszországi Kisenevben való jártában egy vendéglősnél egy kardot látott, amelynek „Pro libertate“ felirata s magyar cimere, továbbá egész jellege kétségtelenné teszi, hogy az a Rákóczi-korból származik. Az orosz vendéglős a kardot atyjától örökölte. Lukács kérésére az orosz átengedte a magyar ereklyét, amelyet az szülőmegyéje muzeumának ajándékozott.

Egy hajótörött matróz viszontagságai. Newyorkból jelentik, hogy a minap a „Titicu“ dán hajón odaérkezett Heck Tamás német matróz rémes dolgokat mesél el azokról a viszontagságokról, amiket mint hajótöröttnak kellett át-szenvednie. Több mint száz óra hosszaiig egy fatörzson uszott a tenger hullámain, ahol folytonosan követték a cápák. Hajója, az „Oliver Barret“ Newyork felé való útjában viharban elpusztult és a hét főnyi legénység a tengerbe került. Hatan odavesztek, egyedül Hechnak sikerült a hajó egy faroncára felkapaszkodni, amelyen négy napig uszkált a nyílt tengeren. Ez idő alatt csupán két almát evett, amit kabátja zsebében talált. Az éhségtől gyötörve, a fát rágtta és összemorzsolta pipáját. Két nap mulva Heck egy másik faroncot vett észre, amelyen egy matróztársa, egy mulatt, szintén megmenekült. A mulatt átugrott hozzá, de másnapra az éhségtől megőrült és a tengerbe ugrott. Közéleben ment el egy hadihajó, de hiába integetett, az nem vette észre. Végre a dán hajóval találkozott, mely észrevette és mentőesónakot bocsátott le részére, amelynek révén aztán kiszabadult rettenetes helyzetéből.

A muzeumok biztonsága. A külföldi muzeumokban jelenleg napirenden vannak a lopások. A betörők rájöttek arra, hogy a jól őrzött magánlakások helyett sokkal könnyebb a kevésbé jól őrzött muzeumokban operálni. Nem is szólva arról, hogy a muzeumokban több az értékes kincs, mint a kis hivatalnokok két vagy három szobás lakásaiban. A napokban történt egy külföldi muzeumban, hogy egy ügyes tolvaj el-emelt egy képet. Ezzel azonban nem érte be, hanem a képet éppen e muzeum igazgatójának ajánlotta föl megvételre. A leggyönyörűbb a dologban az, hogy az igazgató a legnagyobb örömmel vette meg az értékes képet és sejtelve sem volt arról, hogy ez a kép tulajdonképpen a muzeumé volt. A párisi Louvre egyiptomi osztályából pláne egy Isis-szobrot

loptak. Igaz, hogy a muzeum jelentése szerint a kár mindössze 2500 frank, de a tolvaj uraknak ez fontos figyelmeztetés arra, hogy vannak ebben a muzeumban értékesebb dolgok is. A francia sajtó erősen követeli, hogy a muzeumokban az örök számát jelentékenyen megszorítsák.

A biblia utja. A biblia, a könyvek könyve, még száz évvel ezelőtt is ritka butora volt a szegény embernek. A könyvnyomtatás ipara ugyan igen fejlett volt már, de azért a bibliát is csak oly drága pénzen adták, mint egyéb könyveket. Százkétévvel ezelőtt megalakult aztán az angol bibliatársaság s a helyzet egyszeriben megváltozott. A társaság milliós szám nyomtatta a bibliát a világ minden népének nyelvén s a könyveket ilyenképp igen-igen olcsó áron adhatta. Manapság minden jóra való magyar kálvinista parasztember házában ott a Károli Gáspár öregbetus, testes bibliája. Az angol biblia társaság most kiadta működésének statisztikáját; kiszemelünk belőle néhány érdekesebb adatot. Fennállásának százket esztendeje során kerekszámban 200 millió példányban terjesztette a bibliát a társaság. Évről-évre kelendőbb a szent könyv. 1905-ben hatmillió darab kelt el belőle. A társaság maga fordítottatta le a bibliát 112 nyelvre. Csak tavaly 11 új nyelvű fordítása jelent meg a könyvek könyvének, egyebek közt a bembák és ziguák (Afrika), ladokik (Laos déli részében élnek), a szinghpok (Ázsia) és a bri-ci-k (Amerika) nyelvére. Valamennyi vadon élő néptörzs, amelyeket most készül meghódítani a kultúra.

A magy. kir. közlekedési muzeum úgy mint az előző években, a folyó évben is, a nyilvánosság részére november hó 1-én bezáratott és jövő évi május hó elejéig zárva marad.

Hirdetmény. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint, a III. (keleti) vonal-csoportra érvényes díjszabályszerű féláru jegyek váltására jogosító arcképes éves igazolványok érvényessége 1907. évi január hó 1-ével az arad-békéscsaba-szolnoki vonalrészre is kiterjesztetett.

A góbé a gazdaságban.
(Humoros gazdasági tárcák.) Postaköltséggel együtt 2 K. kültai:
Péterfy Tamás Budapest, IX., Köztelek

≡ A „Független Ujság“ olvasói félárban kapják.

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2½-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK, SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra, ARATÓGÉPEK és egyéb MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynökségénél

BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 32. szám.

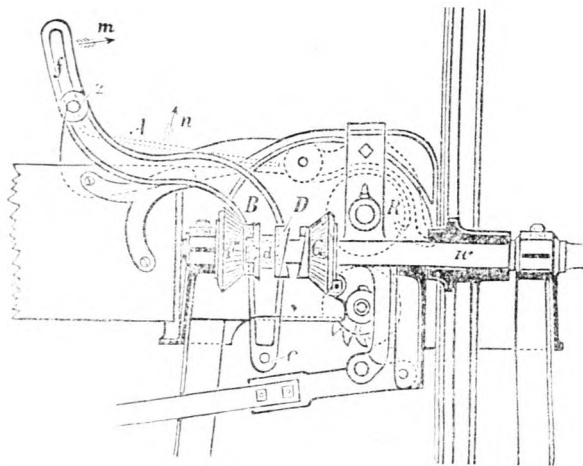
Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Védőkészülékek szecs kavágóknál balesetek elkerülésére.

Szecs kavágók kezelésénél igen gyakran megesik, hogy az etető, aki a szalmát, szénát stb. a hengerek közé tolja, egyik vagy mindkét kezével a hengerek közé jut és mielőtt a gép megállítható lenne, kezein rendszeren igen nagy sérüléseket szenved. Ily balesetek ott kísértének leginkább, hol a szecs kavágó gyorsan lesz hajtva és ahol kuszált szalma, széna, lóhere keverve vágatik.

Az itt ábrázolt védőkészülék ilyen mű balesetek ellen teljesen automatikusan működik, a kezén ve-

Védőkészülék, kezeknek a szecs kavágóba való behuzása ellen. (Umráth és Társától Budapesten.)

szélyezett munkás, mielőtt keze a hengerek közé kerülne, az etetőnyílás fedelére önkényesen nyomást gyakorol, miáltal a hengerek megállanak, sőt egy további nyomás következtében a benlevő szalma visszazsalad és ezzel a munkás keze visszatolódik.

A) A szecs kavágó etetőládájára alkalmazott fordítható és egy csappal *Z* ellátott fedél.

B) A szilárd tengely *C* körül csavarható, egy csappal *d* és egy réssel *f* ellátott emeltyű. D) A lendkerék tengelyére *w* alkalmazott tolató kapocs, amely az egyik fogaskerékkel *F*, vagy a másikkal *G*, vagy ezen kerek egyikével sem köthető össze. A kapocs *D* ezen három állásának megfelel a hengerek és ezzel a vágandó anyag előremenetele, hátramenetele és megállása.

Ha a fedél *A* az *n* nyíl irányában felemeltetik, akkor az emeltyű *B* az *m* nyíl irányában megfordul és a *D* kapesot eltolja. Ha a munkás egyik vagy mindkét kezével az *RR* hengerhez ér, elegendő a kar pusztá felemelése, hogy a kapocs eltolódjék és ezáltal a hengerek megállíttassanak vagy visszafelé forogjanak.

Ezen készülék rendkívül jónak bizonyult és nagyobb uradalmakban nemesak, hogy az első kísérlet után az új gépek szereltettek be ily készülékkel, sőt meglevő szecs kavágókat, amennyiben lehetséges volt, szintén ily készülékkel láttatták el az Umráth és Társa cég által.

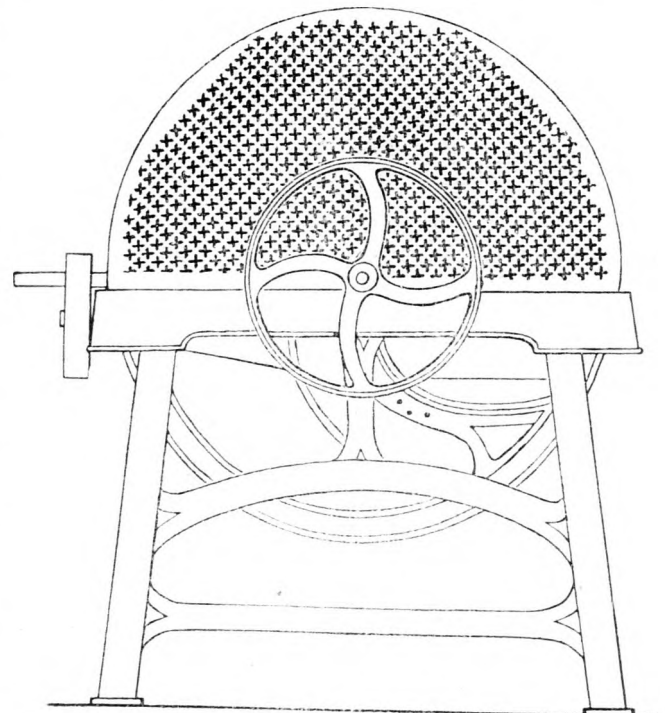
Minden gazda a készülék megtekintésénél köszö-

nettel adózik az Umráth és Társa cégnek, hogy ezen készülék alkalmazásával — sajnos — igen gyakran előtorduló baleseteket lehetlenné tette. Különösen ajánlatos e védőkészülék alkalmazása oly helyen, ahol a szecs kavágót gyermekek segélyével használgák.

Burgonyavermelés.

A burgonyavermelés egyik legfontosabb kelléke a szellőztetés; enélkül a bevermelt burgonya az összegyülemelő hő és nedvesség folytán hamar romlani kezd. Az ugynevezett szellőztető kémények nem egészen felelnek meg a czélnek, egyrészt, mert ha nem elég gondosan készülnek, az őszi és téli csapadék a szellőztető nyílásokon át behatol, ezáltal a burgonya átmedvesedik és romlásnak indul, másrészt pedig, mivel nagyobb kupacnál nem is tudunk annyi kéményt alkalmazni, hogy elegendő legyen, tehát hiányos lesz a szellőzés. Ezt meggátlandó, igen egyszerű eljárással célzerű szellőztetőt alkalmazhatunk burgonyavermeinkre.

A kelet-nyugati irányban megásott vermet 3—4 méter hosszúságban kupalakban megtöltjük, azután a burgonya-kupacon egy nyomtató rudat fektetünk

Késkerékóvórács. (Umráth és Társától Budapesten.)

végig, a belső végére erős kötelet kötve. Most már a burgonya-kupacot először szalmával beterítjük, majd körülbelül 20 cm. vastagon beföldeljük. A beföldelés után a kupacot tovább építjük tetszés szerinti hosszúságúra, a nyomtató rudat pedig a kupac élén mindig tovább húzzuk, amint a kupaccal haladunk és az előbbi módon beföldeljük. Ezáltal egy légesatorna képződik a burgonya és a földtakaró között a kupac egész hosszában, amelyben — kelet nyugati irányban lévén a verem elhelyezve — állandó léghuzat van, ez pedig azt eredményezi, hogy az összegyűlt meleg levegő és vizpára friss levegővel cseréltetik fel.

Az erősebb hidegek beálltára még egy szalma (burgonyaszár vagy tengeriszár) réteget terítve a

Jegyesek.

kupaera, még egyszer beföldeljük a szükséghez mérten; a verem ket végén levő nyilást pedig egy szalmacsóvával dugjuk be. Így télen át is meg van a kellő szellőztetés, a fagyás veszélyének pedig a burgonya nincs kitéve. Az eső ellen is védve van mivel a kupac teljesen be van földelve. Az így vermelt burgonya a tapasztalás szerint igen jól élal, a romlási százalék a lehető legkisebbre redukálódik.

Diszoklevél az OMGE.-nek. A bukaresti kiállítás zsüritanácsa az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiállítását diszoklevéllel tüntette ki.

A gyümölcsfák pusztítói. Igen elszomorító körülmény, hogy nagyon sok helyütt a gyümölcsfákat a hernyók milliói pusztítják el. A hernyók két ízben támadják meg a fákat. Kora tavasszal a káposzta-özöndék és másodízben a gyűrűhernyó, mely utóbbi csak nagy megfigyelés mellett vehető észre. Az első hernyók könnyebben pusztíthatók, mert azok pókhálószerű takaróban rejtik el magukat, míg az utóbbi a fa ágán gyűrűalakban alig észrevehető. A gazda, kinek gyümölcsöse van, vagy legyen csak 2-3 fája, legyen figyelmes azokra ősztől késő tavaszig, nehogy azok a kártékony férgek nemcsak az évi termését, hanem még a fát is tönkre tegyék. Ha kellő időben ősztől kora tavaszig pusztítjuk a pókhálót fáinkról, nem leszünk kénytelenek szomorúan azok pusztulását nézni, mert ha a fa tüdejét elveszítette, bizony meg kell fulladnia. A gyűrűhernyónak, mely kikelése után néhány napig a fa ágán csomóban tenyész, elég egy gyűszűnyi petróleum 2-szer annyi vízzel hígva, amely folyadékba szivacsot mártunk, póznára kötjük s azzal párszor a csomóba ütünk. A hernyók ettől mind elpusztulnak. A hernyók pusztítását illetőleg van egy miniszteri rendelet, mely szerint ha valaki fájáról a hernyót nem irtaná, meg is büntetik. És az illető méltán meg is érdemli, a büntetést.

Burgonyaetetés hasas kocakkal s rugott borjokkal. A burgonya keményítőértéke a keményítőtartalommal egyezik meg olyformán, hogy a 15% keményítőt tartalmazó burgonya keményítőértéke 15%, a 20% keményítőt tartalmazó 20% s így tovább. Ellenben a tengeri keményítőértéke a víztartalomtól függ, mely utóbbi az új tengeriben 26% vagy több, míg az öregben csak 13% vagy kevesebb. A sertéssel nem célszerű nyers burgonyát etetni, részint mert így erősen izgatja a bélesatornát, mi miatt csak keveset lehetne etetni, részint mert a sertés rosszul használja ki a nyers burgonyát, míg ellenben a főtt vagy párolt burgonya a legjobb sertéstakarmányok egyike. A hasas koca is sok főtt vagy párolt burgonyát kaphat, de csupán csak azzal nem éri be, mert a burgonyában alig van igazi fehérje, melyre pedig az ébrényeknek okvetlenül szükségük van. Ezért tehát korpát, darát s hasonló anyagokat is kell még a kocának adni s miután a burgonya, korpa s dara kevés szemet tartalmaz, iszapolt krétát is, pl. egy kávéskanálnyi fejenként s naponta, ami csak akkor fölösleges, ha a kocák a szabadba járnak, mely esetben földévessel, csontok rágásával stb. földözik messzszükségletüket, 100 kg. élősulyra vonatkoztatva pl. a következő adagolás felel meg a hasas kocáknak: 3 kg. főtt vagy párolt burgonya, 0.5 kg. búzakorpa s 0.3 kg. árpadara, 1.5 kg. szárazanyagot, 0.08 kg. fehérjét s 1.014 kg. keményítőértéket tartalmaz. Árpadara helyett még jobb ugyanannyi lenmagpogácsát etetni, mert azzal a szorulásnak is elejét véteik. A marhával csak két éves kora után szabad nagyobb mennyiségű burgonyát etetni s így a rugott

borjuk táplálásánál nem jöhet ez a takarmány tekintetbe. Ellenben ökrök, tehenek s hizók bátran kaphatják, még pedig bizonyos mennyiségig nyersen, de túlzott burgonyaetetéskor szintén csak főzve vagy párolva.

Szavatosság epilepsziás bikáért. Az epilepszia szavatossági hiba és miatta az adásvételi szerződés felbontásának van helye abban az esetben, ha valódi és nemcsak tüneti epilepszia, vagyis, ha nem valamely olyan belső vagy külső baj okozza, mely megfelelő orvoslással megszüntethető. Kizárólag a görcsös rohamok észleléséből nem lehet határozottsággal a betegség öröklött voltára következtetni és a bajnak az észrevételt megelőző időből való eredete is csak azon az alapon igazolható be, hogy tanuk hitelesen bizonyítják, hogy az állaton az eladást megelőzőleg is észleltek a későbbiekhez hasonló rohamokat.

Sarvasmarhákon egyébiránt az epilepsziához hasonló görcsös rohamokat legtöbbször az agyvelő belső részében vagy közvetlen közelében fejlődött gümős eredetű daganatok, fiatal állatokban esetleg állati paraziták (hólyagférgek) is okozzák. Mindenesetre megokolt az adott esetben is a bika, igen alapos vizsgálatával tájékozódni afelől, vajjon nem-e ilyen okok valamelyike váltja ki a görcsöket. Amennyiben a vizsgálat eredménye ezt a feltévést beigazolná és a görcsös rohamok az adás-vétel után már egy hónapon belül mutatkoztak, az esetben jogosult volna az a következtetés, hogy az állat már az adás-vétel előtt is szenvedett a görcsös rohamokat kiváltó szervi bajban s ez alapon az eladót határozottan terhelne a szavatolás kötelezettsége.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdak különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.

Pánczélaczél-kormánylemezek.

Magasított aczél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmányok közül a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzőket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Apróságok a gazdaságból.

Sertésvész elleni védekezés. Rendes családapa gondosságával. Kibolták a lósóskát. A földmérő-talyiga.

A sertésvész elleni védekezésben megmozdult a kormány, következésképpen a kormány legalsóbb rugói szintén közreműködtek teljes hivatalos tekintélyükkel. Így esett a többi hathatós rendeletek közé az ólak kimeszelése is. Dobszó mellett adták tudtára minden sertéstartó gazdának, hogy a sertésólakat három napok alatt friss mésztejjel kimeszeljék, különben az előjáróság utána néz a rendelet szigorú végrehajtásának és minden mulasztás két koronától tíz koronáig terjedhető pénzbírággal lesz büntetve.

A pestmegyei kereszturak valóban megrettentek a hathatós rendeletről, mert minden udvaron oltották a meszet másnap és meszelték az ólakat. Az előjárók örvendetesen szemlélték a rendelet foganatját. Már a készülődésből látták, hogy büntetésre egyáltalán nem kerülhet a sor. Így aztán a személyes és hivatalos vizsgálatot nem tartották meg. De nem így tett az állatorvos. Egy héttel később eljött Kereszturra, hogy megvizsgálja az állategészségügyi állapotokat. No, az előjáróság teljes nyugalommal állott a vizsgálat elébe. A szőrszálhasogató állatorvos a falu felső végén kezdte. Ott a tótok laknak. Szemléli nagy hivatalos kísérettel az ólakat. Hát valamennyi ki van meszelve, de csak belülről. Ráförmedt a tótokra, hogy miért nem meszelték ki kívülről is? A tót atyafi azzal biztatta, hogy nem lesz a faluban olyan gazda is, aki kívül is meszelt.

A tót faluban csakugyan nem találtak olyan disznóólat, amelyet kívül is megmeszelték volna, de következett a falu másik része, a német falu. Ott meg nem találtak olyan disznóólat, amelyet belül meszelték volna ki. A tótok belül, a németek kívül meszelték ki az ólat, mert olyan a törvény, hogy azt mindenki másképpen magyarázhatja.

*

Az egyik uradalom bérszerződésében hathatós kikötésként beletették a magyar bérszerződések szokásos kitételét, mely szerint kötelezik a bérlőt, hogy a földekkel „rendes családapa gondosságával” bánják.

Ez a kitétel általánosan szokás a mi bérlétszerződéseink legtöbbszörében és főképpen a régi szigorúan ragaszkodnak e szép mondáshoz, de ami a törvény előtt éppen semmi nyomatékmal nem bír. Ezt jól kiszimatolta a mi bérlőnk, mert előre jól trágyázott, áldozott, de már a bérlés utolsó három évében csak elvette a földtől, amit csak vehetett. Egyszóval hatalmas rablógazdálkodást üzött. Ez felháborította a tulajdonost és mindenáron pert akart kezdeni.

Előbb a szak apok szerkesztőségénél puhatólózott, hogy hol és mennyit követelhet kártérítésként. A leírásból miudjárt kitetszett, hogy a tulajdonost jól

becsapták. Birtoka kizsartolt állapotban került vissza a kezére, de a szerződés kitételei annyira családiasok és annyira nem szakszerűek valának, hogy arra büntető paragrafust ráhuzni nem lehetett. De ha valaki perelni akar, hát perel. Az uradalom tulajdonosa is perelt.

A törvényen „a rendes családapa gondosságával” kikötés egyáltalán nem körvonalazta kellőleg a büntetés eshetőségét. És ez még nem vala elég, hanem hogy a magyar régimódi bérszerződések szövege még nevetségesebb legyen, a bérlő még hivatkozott arra, hogy ő jó családapa, éppen olyan jó és rendes családapa, mint a bérbeadó. Tehát tudja egy rendes családapa kötelességét. Erre őt senki sem kell, hogy tanítsa, de legkevésbé a felperes...

Szavainak még azzal adott nyomatékot, hogy egy napilapot tett a kihallgató bíró elé, amelyben a nyilttéri részt piros plajbászszal körülvonalozta, mert az állott benne, hogy a felperes, mint apa az egyik fiának többé az adósságaiért jót nem áll, azokat ki nem fizeti és fiát kitagadottnak jelenti ki. Ez az argumentum hatott... De bár az újabb bérlétszerződések szerkesztésénél is tanulságosan hatna ez a följegyzés és mellőznék a gyakorta ismétlődő felületes kitételet.

*

A felvidék egyik szép marhaállományával és dus legelővel bíró községében történt az év elején, hogy az uradalmi tiszt megsokalta a községi legelő elhanyagoltságát, mert az éppen az uradalmi mellett terült el és így mindenféle gyomokkal bőven eltöltötte a gondosan kezelt uradalmi birtokot. A fiatal tiszt úgy az iskolában, mint az életben igen élces, jó humorú gyerek, a legelőnek tisztántartására is gyorsan kigondolt valami hathatós szert. Megkérdezte az intéző urtól, hogy a legelők és a községgel határos részek gyomirtására mennyit irányoz elő a költségvetésben? Az intéző ur szép összeget mondott, mely az előző évit is meghaladta. Erre a fiatal tiszt előállott, hogy ő feléért megtisztítja a földeket a gyomtól.

— Megint ostoba vice! — mondja az intéző.

— De igen hasznos! — erősíti a fiatal tiszt.

A komoly intéző ránézett erősen, aztán mintha itéletet mondana, kimondotta, hogy elfogadja a feléért történő gyomirtást. Hanem így, meg amugy. Számártovis, lósóska ne legyen a legelőn! A fiatal tiszt, mint mindig, úgy most is jókedvvel vette tudomásul az itéletszerű parancsot és vállalkozott. Éppen azelőtt pár nappal tört ki az orosz-japán háború, mely meglepte az egész világot és alig volt kunyhó e hazában, hol ne beszéltek volna a legújabb eseményekről. A

fiatal tiszt a községi kisbíróhoz ment, aki egyszerűsmind a kidoboló is a faluban. Elhívta, hogy négy szem között beszélhessenek a komoly ügyről. A fiatal gazdatiszt lakásán előbb egy kis papramorgóval kínálta meg a kisbírókat és ezt addig ismételte, míg csak görbén nem állott a kisbíró két szeme, csak aztán tért át a komoly ügyre. Előbb persze a japán-orosz háborúról beszélgettek. A kisbíróban már tüzelt a hazáfiás érzelem, mert a háborúról is szó esett. Mivel magyar volt és mivel a japán minket sohasem bántott, de a muszka a szabadságharcunk idejében segédkezett a magyar nemzet leigázására, hát a japán párira állott teljes torkával.

A fiatal gazdatiszt rendíthetetlenül a semlegesség mellett maradt. Ebből aztán majdnem összezördültek. Hanem volt annyi esze a fiatal gazdásznak, hogy inkább engedett. Aztán, hogy látta a kisbíró az engedményeket, hát megkérdezte, hogy miért hívta a fiatal tekintetes ur?

— Nagy a baj, Ferkó.

— Hol? — kérdi a kisbíró.

— A háboruban. Azért nagy a baj, mert a muszka sebesülteket számartövisrel gyógyítják és nincs elég gyógyító szerük a muszkáknak. A számartövis méter mázsáját ötszáz forinttal fizetik. Ezt köllének gyűjteni. Többet érne a kislutrinál!...

— Ez már beszéd! — mondja a kisbíró. — De én inkább a japánok pártján vagyok.

— Azok csak a lósóskától gyógyulnak meg. Hát azt is nagy árban megveszik.

— Azért nem kérünk pénzt! — tüzel a kisbíró.

— A muszka jól fizet, a japán ingyen kapja az orvosságot.

Az ügy további részét csak azután beszélték meg. A fiatal tiszt reggel egy ujságból felolvasta a szentírást, hogy a számartövis és a lósóska milyen áron fog kelni. De ez titok maradt, míg a kisbíró ki nem dobolta. Hanem azután sokszor kidobolta, hogy a számartövis kell a muszkáknak. Azzal orvosolják a betegeket. Drágán megveszik, bármennyi legyen. A lósóska a japánok orvossága, hát azt is drágán megfizetik, de mivelhogy a magyar a japánok pártján van, hát illő, hogy azoknak ingyen adják, aki teheti.

A kidobolás megtette a hatást. A falu aprajagyja csupa számartövis és lósóskairtással foglalkozott. Aztán bejelentették egymással vetélkedve, hogy melyiknek van több. A község házában rendszeresen fölirta a kisbíró a készleteket és várta a muszka, meg a japán jelentkezőket az orvosságért.

Az uradalom, valamint a község birtokai teljesen megtisztultak a gyomoktól. Eljött az ősz. A birtokok gyommentesek valának, hanem a nép zugolódni kezdett a kisbíróra. A kisbíró fejkavarva ment a fiatal tekintetes urhoz. A fiatal tekintetes ur pedig mosolyogva vitte az intéző urhoz, ahol száz koronát juttatott a gyomirtásra felvett összegből a kisbírónak. Aztán elmagyarázta, hogy mily üdvös valami a gyomirtás és hogy azt minden évben ismételni kell. De ezt a kisbíró meg nem értette, mire újból csak a régi bolondításhoz folyamodott a fiatal tiszt.

Elmondotta, hogy a muszkák nem jöhetnek a számartövisért, mert mind elesetek a harcban. A japánoknak pedig nem kell a lósóska, mert győztek és mind egészségesek. Ebbe aztán belenyugodtak a falusiak. A kisbíró pedig nagyot ivott a dobolási pénzből, de sohasem gondolta, hogy azt gyomirtásért adták.

Az egyik uradalom főtisztje arról híres, hogy a gazdasági gépfeltalálás legújabb vívmányait legelőször beszerzi. A földmérő talyiga legelső megrendelője szintén ez az uradalmi főtiszt volt. Persze minden újdonságot s így a földmérő talyigát is nagy nézőközönség jelenlétében mutatta be. A szükséges magyarázatokkal pedig szükségtelen mennyiségben szolgál a bámulóknak. A földmérő talyiga kipróbálása után egy nappal a *Jancsi* bérest némi eltulajdonításon érte, amit lopásnak neveznek egyszerűen.

Fölhozatja maga elé *Jancsi* t a főtiszt ur és kérdezi, vallatja. *Jancsi* sok mindenféle lopást magára vesz. Végre azt kérdezi a gépujdonságokat kedvelő főtiszt ur:

— Hányszor loptál, *Jancsi*? ...

— Megkövetem alássan, nem vagyok én mérőtalyiga, hogy minden lépésemet megszámláljam.

Péterfy Tamás.

Képünkhöz.

Jegyesek. A spanyol előkelőségek is bátran énekelhetik a „János vitéz”-ből, hogy „egy rózsaszál szebben beszél, mint a legszerelmesebb levél.” A szerelmes spanyol ifju rózsát nyujt jegyesének. Ezt mutatja művészi képünk.

Betűrejtvény.

$\frac{a}{j\ddot{o}}$ is J z u s $\frac{e}{e}$!

Megfejtési határidő 1906. november hó 24.

A megfejtéseket legelőször lehelyező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 45. számában közölt talány megfejtése:

„Egyedül hallgatom tenger mormolását,
Tenger habja fölött futó szél zugását.”

Helyesen fejtették meg: Csór Etelka, Barta Etelka, Nyerges Juliska, Joó Mariska, Renner Ida, Galgóczy Jolán, Purgán Mária, Beke Józsefné, Gyuró Ferenéné, Barabás Józsefné, özv. Badiécsné Simon Julia, Huszár János, Kiss József, Péterfy Tamásné, Benko Aron, Csinta Lajos, Varró Elek, Marton János, Sneider Ferenc, Nagy János, Beke András, Steiner Jakab, Cserte Ödön, Tóth Ilonka.

A sorshuzásnál Huszár János nevét huztuk ki elsőnek kinek egy értékes regényt küldtünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Stil József. Ügyvédünk a következőket feleli kérdéseire: 1. A vízjogról szóló 1885. évi XXIII. t.-cz. 14. §-a így szól: „Az élet rendes szükségletére vizet szolgáltató kutakat saját birtokán mindenki szabadon építhet, azonban az új kut a község belterületén és a lakott külterületen netán már létező kutaktól, tavaktól, forrásoktól, vízcsatornáktól vagy házaktól legalább 3 méter, a község belterületén kívül létező hasonló művektől pedig legalább 15 méter távolságban építendő. Ezen távolságok be nem tartása esetén az új kut az érdekelt fél kérelmére betömendő. Vadszőlőt, rózsafát, bokrot, virágot a saját telkén mindenki odaülteti, a hová neki tetszik. 2. A Dunakaraj a parti birtokhoz tartozik és a fölött a parti birtokos rendelkezik, kivé-

vén azt az esetet, ha a karaj korábbi időkből másnak telekkönyvi tulajdonát képezi vagy ha a hatóságilag kijelölt szabad kikötőhöz tartozik. Bárkit illessen a karaj tulajdonjoga, az illető tulajdonos mindig tűrni tartozik a vízjogi törvényben előírt vízi szolgálmat. 3. Az esővizek lefolyásáért senki sem felelős s az általa okozott károk ellen mindenki maga védekezhetik. Kivétel csak az képez, ha valaki a víz lefolyását önkényesen megváltoztatja. 4. A főszolgabírónak joga van beavatkozni abba, hogy ki mivel földi a házat, mert a tűzrendőrségi szabályrendeletek végrehajtása az ő kötelessége. Ha ön mindezekről a tagokról szóló törvénykönyveket ismerni akarja, akkor menjen jogásznak és szerezzé be az egész magyar törvénygyűjtőt, mert a törvényből imitt-amott tudni valamit rosszabb, mintha az egészéből az ember nem tud semmit. — **Előfizettek az elmúlt napokban:** Juhász Máté, Nagy Ferenc, Cselkó János, Gergő Antal, Lakatos Péter, Szepesi Jakab, Verbánák Mátyás, Fodor Ferenc, Dárdai István, Csiky Dénes, Sváb Sándor, Szabó Géza, Urbán Péter, Czinczár Gyula.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
1906. november 13.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1'20 K., vidéki borjúhús 130—136 K., sertéshús 119—1'20 K., szalonna füstölt 120—140 K., szalonna, olvasztani való 1'22—1'32 K., háj 140—144 K., sertéssír 1'36—1'44 K. — Füstölt hús: (vidéki) kg.-ja 0'92—1'92 K. hazai sonka 1'80—2.—K.

Baromfiak: — — — — — K., rántani való csirke 1'20—2.—K., sütni való csirke 1'60—2'40 K., kacsá, hizott 5.—7.—K., lud, hizott 10.—16 K., pulyka, hizott 6.—10.—K., páronkint. Vágott hizott liba 1'20—1'40—K., vágott hizott káppan, kacsá és pulyka — — — — — K. kg.-ként.

Pályázati hirdetmények.

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége vonalai részére 1907. évben szükséges mintegy

2'5 m³ tölgyfa-deszka
133 „ faragott tölgyfa 4 m. h-ig
167 „ „ „ 4.1—7 „
94 „ tölgyfapalló
35.000 fm. metszett puhafaléc
30.000 „ kerítési puhafaléc rud 5—6 m. h. 50 mm.
20.000 „ kerítési rud puhafából 5—6 m. h. 80 mm.
6 m³ tölgy szálfá
2000 drb 4—5 m. h. puha széldeszka

20.000 drb 47 cm. h. fedőszindely szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A közölt mennyiségek nem fix, csak megközelítő mennyiséget képeznek.

A szállítás az igazgatóságnál és az üzletvezetőségeknél megtekinthető és a zágrábi üzletvezetőségnél megszerezhető pályázati feltételek, valamint az igazgatósági nyomtatványtárnál készpénzfizetés mellett megszerezhető 122.291/96. számú általános és 143.899/901. sz. különleges szállítási feltételek alapján eszközözlendő.

Az üzletvezetőség fenntartja a jogot, hogy a megrendelő mennyiség 100%-ának erejéig az 1907. év folyamán pótmegrendeléseket eszközöljön.

A pályázati feltételek szerint szerkesztendő ajánlatok 1906. évi december hó 7-én déli 12 óráig nyújtandók be a zágrábi üzletvezetőség I. osztályához, a bánatpénz 1906. évi december 6-ika déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárába.

Zágráb, 1906 november hó. *Az üzletvezetőség.*

A magyar királyi államvasutak Fiume állomásán rendszeresített tűzörségnél még betöltendő 1 tűzörségi felvigyázó, 1 tűzjelző és telephon felvigyázó, 1 csömesteri állásra ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Ezen állásokra, melyek mindegyike 1200 korona évi fizetés, 400 korona lakpénz, 180 korona helyi pótlék, 60 korona csizma-

pótlék s megfelelő ruhaellátmánnyal van javadalmazva és a magyar királyi államvasutak atisztejei részére általában biztosított előhaladással összekötve, csak azok pályázhatnak, kik okmányilag igazolni tudják, hogy már valamely tényleges tűzoltóságnál, mint altisztek legalább is két évet megalégedésre szolgáltak, továbbá 32 évesnél nem korosabbak, egészséges és teljesen ép testalkatúak, birtokában vannak a megkívánt szellemi képességeknek, iskolai előképzettségnek, feltétlenül 4 középiskola, magyar honpolgárok feddhetlen erkölcsű előéletűek, vagyoni viszonyok rendezettek.

A kinevezés egyelőre ideiglenes minőségben történik, megfelelő szolgáltatás esetén azonban a kinevezett véglegesítetténi fog s a magyar királyi államvasutak nyugdíjintézetének tagjai közé léphet.

Felhívjuk mindazokat, akik a fent elősorolt állásokra pályázni kívánnak, hogy a kellőképp felszerelt kérvényeiket jelen pályázati hirdetményre való hivatkozással „A magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének Zágrábban“ f. évi dec. hó 31-ig nyújtsák be.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága ezennel nyilvános pályázatot hirdet papírneműek és levélborítékokból felmerülő szükséglet szállításának biztosítására.

A közelebbi feltételek és részletes módozatok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési A) III. osztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtószám) díjtalanul kaphatók.

Az ivenként egykoronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve ily felirással „Ajánlat 199323/906. számhoz“ 1906. évi dec. hó 11-én déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál benyújtandók vagy oda posta útján is beküldhetők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt mennyiség egy évre eső értékének 5/0-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb f. évi december 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1906. évi november hóban.

Az igazgatóság.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 770 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 85000 darab.

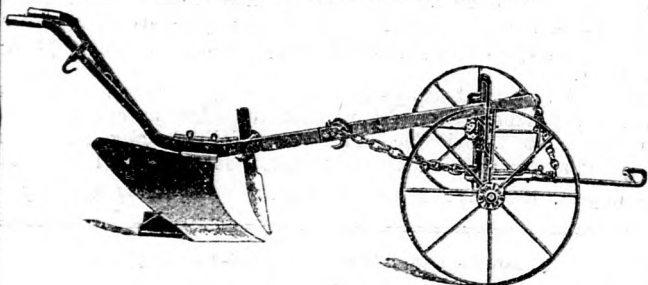
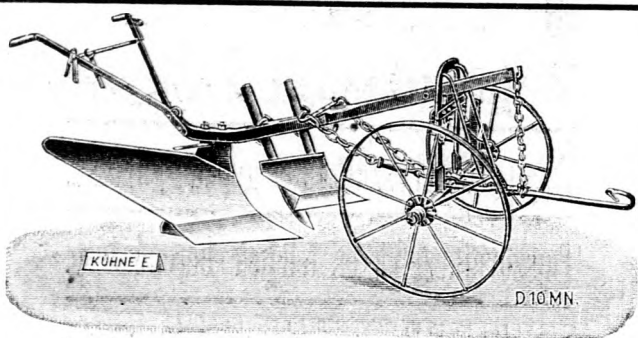
Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető**Lossinszky Imre**

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

ÚRL REZSŐsertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bérkecs's-utca 12.**Sertéseket**sovány és hizott ál-
lapoiban és leg na-
gasabb napi arakon
értékesít.Egyvasu egyetemes ekék
Két és több barázdás ekékMinden részükben elsőrendű acélsanyagból a leg-
tökéletesebb szerkezettelTégelyaczel-fejekkel, melyek eltörhetlenségeért szavatosságot vál-
lalok. Különösen tartósnak bizonyult, háromrteges (compound)
pánczel aczel-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb
öld sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó
szántóvasakkal. — **Figyelemre méltó újonság:** Bacher „D“-jegyű javi-
tott szerkezetű eketaligája teljesen pormentesen csukott agyakkal
önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében
ötszörös tartósságot biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszkö-
zökben. Boronák, kapáló- és töltőgetőgépek, porhanyítók, rögtörők.
Árjegyzéket készséggel küldök.**BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára**Magyarországi vezérképviselő **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.**Hirdetések felvétetnek** a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.**Az őszi idényre:****Egy- és kétvasu ekéket**

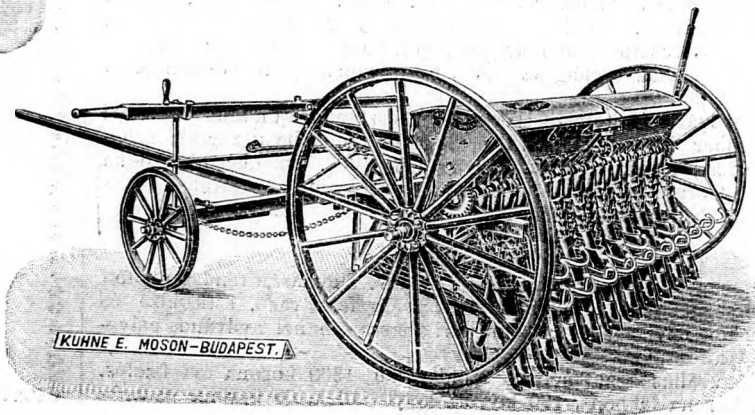
(Újonság: BIPPART-altalajeke).

Sorvetőgépeket

és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára
Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a.

TÖRÖK szerencsésje ÖRÖK!

Alant álló számokat
csak a hölgyeknek!

A szegénység nem szégyen, azonban a gazdagság boldogít!

Ennélfogva kísérelje meg minden egyes ur, hogy egy alantálló szám kiválasztásával egy hölgyet szerencsésé tegyen és rendelje meg azt a sorsjegyszámot, mely azon hölgy neve mellett áll, akit vonzalmával kitüntet és különösen tisztel vagy kedvel.

Adél	111301	Eleonora	93190	Ilka	42589	Ludmilla	111316	Regina	112299
Adelheid	2743	Elvira	13227	Ilma	112288	Lujza	71972	Róza	111308
Adrienne	93187	Emma	111325	Ilona	42819	Magdolna	95171	Rozália	112300
Agatha	3223	Ernesztin	24003	Iren	93193	Malvin	72333	Rozina	112277
Ágnes	95161	Éva	95164	Irma	43008	Manci	111319	Rózsika	93196
Amália	3225	Erzsébet	24007	Izabella	95167	Margit	73001	Sári	112293
Anasztázia	111313	Erzsi	112291	Janka	44359	Mária	112283	Sarolta	111309
Anatolia	4022	Eszter	24020	Johanna	111321	Marianna	83024	Szerafin	112278
Anna	112276	Eszti	93191	Jolán	44370	Mariska	95172	Szeréna	93197
Antonia	4053	Eugenia	111318	Józsa	51375	Martha	83085	Szidónia	112284
Apollonia	93188	Etel	24027	Judith	95168	Mártonka	111305	Tekla	111310
Aranka	4060	Flóra	112285	Juliska	51377	Matild	83098	Theodora	112294
Augusztá	95162	Franciska	24032	Karolin	93194	Melánia	112287	Tercsi	112279
Aurélia	4071	Frida	111324	Katalin	58437	Mici	83167	Teréz	93198
Beatrix	111302	Gabriella	29540	Katinka	111322	Narcisz	95173	Terka	112295
Bella	12414	Genovéva	95165	Klára	59106	Natália	83203	Terus	111311
Berta	112289	Gertrud	29609	Klotild	95169	Neszti	111320	Tinka	95175
Blanka	12430	Gizella	32401	Kornélia	111317	Nelli	83214	Ulrika	112296
Borbála	12528	Györgyike	111315	Krisztina	59146	Netti	95174	Valér	112280
Boriska	93189	Hedvig	32414	Kunigunda	112286	Noemi	83297	Valéria	93199
Brigita	12542	Heléna	93192	Laura	59505	Ottília	111306	Verona	112297
Cecilia	95163	Henriette	32432	Lenke	111323	Paula	83341	Viktória	111312
Coelestin	12550	Hermina	111303	Leonia	59516	Pepi	112292	Vilma	112298
Dolóra	111314	Hilda	41935	Leontin	95170	Petronella	83362	Wilhelmina	93200
Dóra	13151	Hildegard	95166	Lidia	63758	Piroska	111307	Zseni	112282
Dorothea	112290	Ibolyka	41949	Lina	93195	Ráchel	93186	Zsuzsanna	2743
Edith	13153	Ida	111304	Lucia	64416	Rebeka	112281	Zsófia	93187

EZEN SZÁMOK CSAKIS NÁLUNK KAPHATÓK!

Kérünk azonnali szives megrendelést, legkésőbb azonban folyó évi november hó 22-ig, miután ezen számok gyorsan elkelnek és az I. osztály huzása f. é. november hó 22-én megkezdődik.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy	Nyolczad sorsjegy
12 korona.	6 korona.	3 korona.	1.50 korona.

TÖRÖK A. és Társa

Bankház R.-T. Budapesten. ■ Legnagyobb osztálysorsjáték üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/szl. Fiókok: Teréz-körut 46., Váci-körut 4., Muzeum-körut 11. — Sürgönczim: Törökék Budapest.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek idei második sorozata **folyó évi október
hó 17-én** veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezele

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.953.240 — kor.
Tartalékok	-----	601.261.93 kor.
	Összesen	2.554.503.93 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.28 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle melegek szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjviszatérítést em reszesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításra minden irányban készséggel szolgál az igazgatótanács.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel, a legjutányo-
sabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkográfai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fémetszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithográfiailag leg-
szabebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

szállít a

minőségben legolcsóbban

**„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.